

ఓం నమోభగవతే శ్రీరమణాయ

రమణ భాస్కర

సంపుటి : 7

సంచిక : 9

పుష్పం : 22-24

20-01-2002

వృజ్ఞానశ్రీ జ్ఞానానందశ్రీ
TELUGU SPIRITUAL
FORTNIGHT
MAGAZINE
PAGES : 20

VOL : 7   **ISSUE : 9**

EDITOR
P.S. RAMA RAJU
EDITING
P.H.V. SATYAVATHI
(HYMA)

SUBSCRIPTION
Yearly : **Rs. 150/-**
Each Copy : **Rs. 8/-**

ADDRESS
వృజ్ఞానశ్రీ జ్ఞానానందశ్రీ
SRI RAMANAKSHETRAM
JINNURU - 534 265
W.G.Dt., A.P.
PUBLISHER
P.S. RAMARAJU
LAKSHMI MODERN RICE MILL
ULLAMPARRU - PALAKOL
☎ 08814 - 24589, 24689

PRINTER
SHRIRAM GRAPHICS
BANK STREET - PALAKOL
☎ 08814 - 22438, 24278

ఆధారతత్వం

ఏదివాస్తవంగా ఈసృష్టికి ఆధారతత్వంగా ఉందో, దానికి పుట్టుకలేదు, మరణమూలేదు, అది చంపబడదుకూడా. ఆ తత్వాన్నే మనము మనలోపల మూలతలంపుయొక్క మూలం (స్వరూపం)గా దర్శిస్తాం; అదే తత్వాన్ని అనంతంగా విశ్వవ్యాప్తంగా దర్శిస్తే పరమాత్మ అవుతుంది. జగత్తులోని నామ, రూపాలు, శరీరాలు అన్ని చివరకు నశించేవే. ఒకప్పుడు పుట్టినట్లు గోచరించే వాటియొక్క ముగింపు మరణం. సృష్టిలో మనము దేనిని చూచినా జనన, మరణాలకు లొంగిఉన్నదే అవుతోంది. ఈ జననమరణ ప్రక్రియ వెనుక ఆరెంటికి అతీతమైన ఒక ఆధారతత్వం దాగియుంది. అదే ఆత్మ. అదే మన నిజస్వరూపం. అదే 'నిజమైన - నేను'.

ఈ సంచికలో.....	సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహ భాషణములు
27-12-2001 కేశవరం.....	3
26-12-2001 కాపవరం.....	10
25-12-2001 కొవ్వూడ.....	15

మనము సినిమా చూస్తుంటాము, రకరకాల బొమ్మలు వస్తూఉంటాయి. పోతూఉంటాయి, ఇదంతా జరగడానికి ఒక తెర ఆధారంగా నిలుస్తుంది. బొమ్మలు కదులుతాయి, కాని తెరమాత్రం కదలదు. బొమ్మలయొక్క గుణ, క్రియాదులు తెరను ఏమాత్రం అంటవు. సినిమా చూస్తున్నంతసేపు అసలు తెరఅంటూ ఒకటి ఆధారంగా ఉన్నదనే ఆలోచనేరాదు. తెరపై సినిమా బొమ్మల మాదిరి ఈ సృష్టిఅంతా 'ఆత్మ' లో కదులుతోంది, అనగా ఈసృష్టికి ఆత్మే ఆధారం. నిరంతరం మార్పుచెందే ఈ నామ, రూప జగత్తుకు మార్పులేని సత్యం ఆధారంగాఉంది. మన జీవితమూ ఒక సినిమాలాంటిదే, అనగా రకరకాల చిత్రాల సంగ్రహములాంటిదే, కాని దాని వెనుక మార్పులేని స్థిరమైన తెరలాంటి ఆధారసత్యం నిలిచియుంది, అదే 'నిజమైన - నేను' అదే ఆత్మ, అదే కేవలబ్రహ్మము, తానుతానుగాఉంది. కాబట్టి సమస్త దృశ్యాన్ని కలుపు మొక్కలలాగ సారహీనమైనవిగా భావించి 'నిజమైన - నేను' లో స్థిరముగా ఉండుటయే వివేకవంతుల లక్షణం. దేహంపుట్టుకతోటి దేహం మరణంతోటి సంబంధంలేకుండా ఏవస్తువైతే సృష్టికి ఆధారంగా ఉందో అదేనీవు. కావున నీవునీవుగా ఉండు. అహంకారాన్ని వదల్చుకో! ఆత్మవే అయిపో!

చావలి సూర్యనారాయణమూర్తి

టీచర్

అమలాపురం

ఓం నమో భగవతే శ్రీ రమణాయ

రమణభాస్కర

సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 27-12-2001, కేశవరం

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

లోపల హృదయంలో ఉన్న సత్యవస్తువు ఒక్కటిగా ఉన్నప్పటికీ జీవకోటిలో ఎంతో భిన్నత్వం ఉంటుంది, శరీరాల రూపాలుతేడగా ఉంటాయి. మనస్సులో గుణాలుతేడాగా ఉంటాయి. రకరకాలుగా ఉంటారు. జీవకోటి నందరిని దృష్టిలోపెట్టుకొని భగవంతుడు గీతను చెప్పాడు. భగవద్భీత ఉపదేశగ్రంథం. జీవకోటిలో ఎన్నిరకాల మనస్తత్వాలు ఉన్నా వారికందరికి ఉపయోగపడే శ్లోకం, వారిమనస్సుకు శాంతినికలుగుజేసే శ్లోకం, మనస్సుకు అంతరదృష్టిని కలుగజేసే శ్లోకం గీతలోకనిపిస్తుంది. గీత అర్జునుడికేకాదు, ఆబోధ మనకుకూడా వర్తిస్తుంది. జీవకోటిమీదఉన్న ప్రేమతో భగవంతుడు గీతనుచెప్పాడు. ఇది సమన్వయగ్రంథము. కర్మయోగానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇస్తూచెప్పాడు. పనికి జ్ఞానానికి విరోధంలేదు. పనివిడిచిపెట్టి ఎక్కడికి పారిపోవద్దు. కోరికలులేని కర్మను చేయండి అనిచెప్పాడు. కోరికలులేని కర్మను చేయటంవలన మనస్సు అణుగుతుంది, ఇంద్రియాలకు నిర్మలత్వంవస్తుంది, బుద్ధియొక్క స్థాయిపెరుగుతుంది, మీకు చిత్తశుద్ధి కలుగుతుంది. చిత్తశుద్ధి కలిగితే మీకు ముముక్షత్వంవస్తుంది. మనస్సు అలాఅని, ఇలాఅని ఆలోచిస్తుంది. నిర్ణయించేది మటుకు బుద్ధి. బుద్ధికూడా ప్రకృతిలోభాగమే. భగవంతుడు మనకు తెలివనిఇస్తే దానిని సద్వినియోగంచేసుకోవాలి. శరీరంకంటే ఇంద్రియములుగొప్పవి, ఇంద్రియములకంటే మనస్సుగొప్పది, మనస్సుకంటే బుద్ధిగొప్పది, బుద్ధికంటే నీహృదయంలోఉన్న చైతన్యం గొప్పది అని భగవంతుడుచెప్పాడు. ఈసృష్టిలోఅంతా నాకు సమానమేఅని చెప్పుతూ ఒకోసారి నీవుఅంటే నాకు ఇష్టం అర్జునాఅని పరమాత్మచెప్పుతాడు. ఈ సృష్టిలోఅంతా నాకు సమానమే అంటే అది పరమసత్యం. మనం కృష్ణుడిని ఒకదేహంగా చూస్తున్నాముకాబట్టి మనకు సవార్ధుత్వంఉంటుందికోసం, మనకు అర్థమవ్వటంకోసం ఆ కోణంలో నీవు అంటే నాకు ఇష్టం అర్జునాఅని చెప్పుతాడుగాని అది పరమసత్యంకాదు. చిత్తశుద్ధిఉన్నవాడికి జ్ఞానియొక్క అనుగ్రహాన్ని స్వీకరించేఅర్హత, విషయాన్నిగ్రహించేశక్తి ఉంటుందికాబట్టి వాడిని చూసేటప్పటికి జ్ఞానికికూడా

1A

ప్రత్యేకంగా ఒకరకమైన పాంగు వస్తూఉంటుంది. గీత ఒక్క అర్జునుడికేకాదు, అర్జునుడిని నిమిత్తమాత్రంగా పెట్టుకొని జీవకోటికి అందరికీ పరమాత్మచెప్పాడు. ప్రతీరోజూ గీతలోని కొన్నిశ్లోకాలుఅయినా చదవటం మంచిది.

రాగం, భయం, కోపం ఎక్కువగాఉంటే నీ మనస్సు బాహ్యముఖానికి వచ్చేస్తుంది. ఏకారణంవలన నీమనస్సు బాహ్యముఖమవుతోందో ఆకారణాలను బయటకులాగి, మంటపెట్టు. అదేసాధన. ఈశ్వరుడులేకుండా జీవుడులేడు, ఈసృష్టిలేదు. భగవంతుడు ఆజ్ఞప్రకారం ఈసృష్టిలో ప్రతీదీ జరుగుతూఉంటుంది. ఇది నోటితో చెప్పుతున్నాముకాని హృదయంలోమనకు అనుభవంలేదు. నీవు ఏదిచెప్పుతున్నావో అదిఅయ్యిచెప్ప, దానికి సంబంధించిన అనుభవంపొందిచెప్ప. భగవంతుడికి తెలియకుండా ఏదీజరగటంలేదు. అందరి శరీరాలలో అంతర్కామిగా ఈశ్వరుడు ఉన్నాడు. ఆయన నీకు తెలియకపోయినా నీమనస్సు నీకుతెలుస్తోందికదా. ఆ మనస్సుయొక్క మూలంలోనే ప్రభువు ఉన్నాడు. చిన్నచిన్న ఆనందాలకు, ప్రకృతి ఆనందాలకు పాంగిపోకు. శాశ్వతానందంవైపుకు, శాశ్వతశాంతివైపుకు నీకళ్ళు తెరువు. చిల్లరగొడవలలోనికీవెళ్ళకు. చిన్నచిన్నసంతోషాలతో మీమనస్సును సంతృప్తిపరచుకొంటున్నారు. ఇక్కడఆగిపోవద్దు. శాశ్వతానందంవైపుకు నీకళ్ళుతెరువు. కొంతమంది ఐకమత్వంకోసం ప్రయత్నంచేస్తూఉంటారు, కొంతమంది కలహాలుపెడుతూఉంటారు. ఇదిఅంతా భగవంతుడికి తెలియదా? అంతా భగవంతుడికి తెలుసు. వాడిని అక్కడ ఎందుకు అలా పెట్టాడో భగవంతుడికి తెలుసు. అందుచేత ఆ మాయలో పడవద్దు. సమబుద్ధిని ప్రాక్టీసుచెయ్యి. ఆ మనిషిని దేవుడు ఎందుకు నియమించాడో వాడు ఆపనిచేస్తూఉంటాడు. నీవు వెళ్ళి ఆవలలో పడవద్దు. మనుషులలోఉన్న వికారాలలో నీవుకూరుకొనిపోవద్దు. ఆ వికారములనుండి, ద్వైతభావాలనుండి ఎగిరిపైకివెళ్ళు. నిన్ను ఎవరైనా స్తోత్రంచేస్తూఉంటే పాంగిపోకు, అక్కడ బంధంపెట్టుకోవద్దు. నిన్ను ఎవరైనా విమర్శిస్తూఉంటే అక్కడద్వేషంపెట్టుకోవద్దు. వాడిమీద ద్వేషంపెట్టుకొంటే అక్కడ ఆగిపోతావు. వాడు నిన్ను ద్వేషిస్తున్నాడని ఈశ్వరుడికి తెలియదా? అంటున్నాడు పరమాత్మ. నిన్ను పొగిడేవారిని పెడతాడు, నిన్ను విమర్శించేవారిని పెడతాడు. వీటిని తట్టుకొనేశక్తిఉందో, లేదో ఈశ్వరుడుచూస్తూఉంటాడు. నీవు ఆగొడవలనుండి బయటకురా, మోక్షస్థితినిపొందు. ఇప్పుడు నేనుచనిపోయానుఅనుకోండి. మీరుఅందరూఉంటారు, కేశవరంఉంటుంది,

రమణ భాస్కర

పంచభూతాలు ఉంటాయి, సూర్యుడు ఉదయిస్తూఉంటాడు. నేను చనిపోవటంఅంటే నాకు సంబంధించిన శరీరం, నాకుసంబంధించిన ప్రపంచంకనబడకుండాపోతాయి. ఇక్కడ నాకు ఏదైనా ఆస్తులుఉంటే నా శరీరంపోయినతరువాత వాటిని అనుభవించటానికీపీలుకాదు. నా శరీరంపోయినప్పుడు ఈ ప్రపంచంపోదు, నాకు సంబంధించిన ప్రపంచంఅంతా అదృశ్యమైపోతుంది. జరాసంధుడుఅనేకసార్లు యుద్ధానికీవచ్చినా కృష్ణుడు ఊరకున్నాడు. ఎందుచేతనంటే జరాసంధుని భీమునిచేత చంపించాలి. అందువలన ఓర్పుగాఉన్నాడు, తొందరపడలేదు. సాధనలో ముందుకువెళ్ళాలి అనుకొన్నప్పుడు మనకు ఇప్పుడు ఉన్న సహనంసరిపోదు, ఓర్పుసరిపోదు, ధైర్యంసరిపోదు. ఇప్పుడు మనకు ఎంతోకొంత సహనంఉందికాని అదిసరిపోదు, మనకు ఎంతోకొంత ధైర్యంఉందికాని అదిసరిపోదు, మనం గమ్మం చేరుకోవటానికీ చాలా సహనం అవసరం, చాలా ఓర్పు అవసరం, చాలాధైర్యంఅవసరం.

లోకంలో అనేకరకాల మనుషులు ఉంటారు, ఆ మనుషులయొక్క వలలోపడకు అందరిలో ఈశ్వరుడుఉన్నాడు. ఆయన నిర్మలంగా, నిరాడంబరంగా పనిచేస్తున్నాడు. వాడికి ప్రచారంఅక్కరలేదు. దేహంతో తాదాప్యంపొందేనేనుకు ప్రచారంకావాలి. దేహంతో తాదాప్యంపొందేనేనును తీసి ఒకప్రక్కనపెట్టకపోతే మీరు కోటిజన్మలుఎత్తినా మీకు మోక్షంరాదు. ఈ మిథ్యానేనును అక్కడపెట్టుకొని మీరు ఏదైనా మంచిపనులుచేస్తే పుణ్యంవస్తుంది అది అనుభవిస్తేపోతుంది. అందువలన చిల్లరగొడవలదగ్గర ఆగిపోవద్దు, లోపలకువెళ్ళు. సుఖం, శాంతి బయటలేవు నీలోపలేఉన్నాయి. నీకు శాశ్వతమైన ఆనందం, శాశ్వతమైన శాంతికావాలంటే నీలోపలున్న ఈశ్వరుడినిపట్టుకో. అప్పుడు నిత్యసుఖానికీ, నిత్యశాంతికీ, శాశ్వతమైన ఆనందానికీ వారసుడవుతావు. ఎప్పుడూ రానిచుట్టాలువస్తే ఎంతకాలానికీవచ్చారు, మాజీవితం ధన్యమైపోతుందిఅని కొంతమంది అంటారు. ఏమి ధన్యమైపోయింది? వాడు ఒకగంట ఉంటాడు, తరువాతపోతాడు. ఎప్పుడైతే కలయికవచ్చిందో అప్పుడు విడిపోవటంతప్పదు. మీఇంటిలోనివారు ఎవరైనా చనిపోతే వారు ఎక్కడో మిమ్మల్ని తలపెట్టుకొంటూ కూర్చొన్నారు అనుకోవద్దు. వారు వెంటనే మిమ్మల్ని మర్చిపోతారు, వారి వాసనలనుబట్టి వారుపోతారు. ఈ జీవుడి గొడవనీకుఎందుకు. అందరిహృదయాలలో అంతర్కామిగా భగవంతుడు ఉన్నాడు. నీహృదయంలోకూడా ఉన్నాడు. వాడు నిన్ను నియమిస్తున్నాడు. వాడినిచూడు. నీవు

పునర్జన్మనుండి విడుదలపొందుతావు. నీలోపల ఉన్న ఈశ్వరుడికి పూర్ణశరణాగతిచెందు. పూర్ణశరణాగతిలేకుండా సంపూర్ణమైన ఆనందం, సంపూర్ణమైనశాంతి నీచేతికి అందదుఅన్నారు భగవాన్. మనం ఒక అడుగులోపలకువేస్తే, లోపల ఉన్న భగవంతుడు తొమ్మిది అడుగులు ముందుకువచ్చి మనలను గుహలోనికి మోసుకొనిపోతాడు. మనకు గుడిలోఉన్న దేవుడిమీద నమ్మకంఉందిగాని హృదయంలోఉన్న దేవునిమీద మనకు నమ్మకంలేదు, కనీసం గుర్తింపుకూడాలేదు. మనం ఒక మహర్షిప్రక్కన కూర్చోవచ్చు. కాని లోపల ఆయనకు మనకు ఎంతదూరమో? శరీరాలు ప్రక్కప్రక్కనే ఉన్నా లోపల చైతన్యస్థాయిలో ఆయన ఎక్కడ ఉన్నాడో? మనం ఎక్కడఉన్నామో? ఆయన మన మాటకు, మనస్సుకు అందడు. మాట, మనస్సు అణిగినచోట ఆయన తెలియబడతాడు.

భౌతికంగాకూడా మనం పనులు నెరవేర్చుకోవటానికీ ఎన్నోరకాల ప్రయత్నాలు చేస్తాము. ఎలక్షన్లో నెగ్గాలనుకొన్నప్పుడు చూడండి మనం అనేకరకాల ప్రయత్నాలుచేస్తాము. ఓట్లు సంపాదించటంకోసం ఇంటింటికి తిరుగుతాము, ఊరేగింపులుపెడతారు, ప్రోగ్రాములుపెడతారు ఇలా రకరకాల ప్రయత్నాలు చేస్తారు. అలాగే బ్రహ్మీనుభవంపొందటానికీ నీవు పూజచెయ్యి, జపంచెయ్యి, ధ్యానంచెయ్యి, విచారణచెయ్యి, నిష్కామకర్తచెయ్యి, నీతంటాలు నీవుపడు, కాని బ్రహ్మీనుభవంపొందు అప్పటివరకు ప్రయత్నం మానవద్దు. పూర్వం జిన్నూరులో ఒకపంతులుగారు అనేవారు పూర్వజన్మలోనేనుచేసిన పాపం నాపెద్దకొడుకు రూపంలోవచ్చింది అనిచెప్పేవారు. ఆకొడుకును తిట్టేవారుకాదు. నేనుచేసినపాపం వాడిరూపంలో వచ్చి నన్ను బాధపెడుతోంది వాడిని అనుకోవటం ఎందుకు అనేవారు. ఇది right attitude. ఈ right attitude మనలో ఎంతమందికి ఉంది? ఆయనకు జీవితంపట్ల సరియైన అవగాహనుంది కాబట్టి ఆయనకు బాధలేదు. గీత చాలామంది చదువుతున్నారు, వింటున్నారు కాని ఆచరించేవారు ఉండాలికదా అని కొంతమందిఅంటూఉంటారు. ఎవరిగొడవో నీకుఎందుకు. నీవు ఆచరించవచ్చుకదా. నీగొడవవదిలేసి ఇతరులగొడవలలోనికి వెళతావు ఎందుకు? అదే మాయ. మనస్సు ఏదైనా ఆనందం మనకు ఇచ్చినా అది తాత్కాలికం. మనోమూలంలోనికి వెళితే మీరుపోరు, మీరుఎవరో మీకుతెలుస్తుంది. మీరుఎవరో మీకుతెలిసాక అది ఉండటంవలననే అది తెలియబడుతుంది, దానిని అదే ఎంజాయ్చేస్తూ ఉంటుంది. మీ ఎంజాయ్మెంటుకు ఏమీ ఇబ్బందిలేదు. అప్పుడు

ఆనందమే ఆనందం, శాంతేశాంతి, ఎటుచూసిన ఆనందమే. అక్కడ అహంభావన ఉండనక్కరలేదు. అక్కడ ఒకడు ఉన్నాడు వాడిని వాడే ఎంజాయ్ చేస్తూఉంటాడు, అది పెర్వనెంట్ గా ఉంటుంది. అహంభావనను అక్కడవెడితే ఇది మరల తాత్కాలికమైన ఆనందాలు తీసుకొనివస్తుంది.

కొంతమందికి అనుకొన్న పనులు అన్నీ అయిపోతూఉంటాయి. అప్పుడు మారోజులు బాగావెళ్ళిపోతున్నాయి అంటారు. దానివలన ప్రమాదం ఉంది. అనుకొన్న పనులు అన్నీ జరిగిపోతూఉంటే మీకు తెలియకుండా గర్వం వస్తుంది. ఆపనులద్వారా సాధించినది మీ శరీరం మరణించాక ఇక్కడే ఉంటుంది కాని గర్వంమీకూడా వచ్చేస్తుంది. అందువలన అవివేకం పనికీరాదు, అశ్రద్ధపనికీరాదు, అవినయంపనికీరాదు. ఇద్దరు స్నేహితులు కలిసి ప్రయాణం చేస్తున్నారు. రోడ్డుప్రక్కన వారికి మామిడిచెట్టు కనిపించింది. ఒకడు వెళ్ళి మామిడిపండు కోసుకొని తిని వెళ్ళిపోయాడు. రెండోవాడు ఈ చెట్టుకు ఎంతవయస్సు ఉంటుంది, ఎన్ని ఆకులు ఉన్నాయి, ఎన్ని కాయలు ఉన్నాయి అని లెక్కలు వేస్తున్నాడు. ఇంతలో యాజమాని వచ్చాడు. పండుకోసుకొని తిన్నవాడు వెళ్ళిపోయాడు. యజమాని ఇక్కడున్నవాడిని పుట్టకొనికొట్టాడు. వీడు పండు తినలేదు, లెక్కలు వేస్తున్నాడు. పండువాడికి, దెబ్బలు వీడికి. మన పనికూడా అలాగే ఉంది. కొంతమంది ఏ గొడవలు పెట్టుకోరు, వచ్చిన పనిచూసుకొంటారు, తరిస్తారు వెళ్ళిపోతారు. మనం ఎంతసేపు ఈలోకం గొడవలలో ఉంటాము. ఈలోపుగా యముడు వస్తాడు తీసుకొనిపోతాడు. భగవంతుడు మాయకు అభివృద్ధి. భగవంతుని పాదాలను ఆశ్రయించండి అప్పుడు మాయ ప్రక్కకు తప్పకొంటుంది. నా పాదాలను ఆశ్రయిస్తే, నా నామాన్ని స్మరిస్తే ఈ సంసార సముద్రం అంతా నీకు మోకాలులోతే ఉంటుంది, దానిని మీరు అతిక్రమించి బయటకు పోవచ్చు. అని భగవంతుడు చెబుతున్నాడు. మనం నిజంగాలేము. కాని ఉన్నాము అని అనుకొంటున్నాము. అక్కడనుండి సాధనలు ప్రారంభమవుతున్నాయి. నీవులేవు అన్న సంగతి నీకు తెలిస్తే ఏమీలేదు. మీరు జీవితం పొందుకునా చేయవలసిన కృషి ఏమిటి అంటే దేహాభిమానాన్ని ఆరోజుకారోజు తగ్గించుకొంటూ రావాలి. మనం సుఖం వచ్చినప్పుడు ఒకరకంగా ఉంటాము, దుఃఖం వచ్చినప్పుడు ఒకరకంగా ఉంటాము. గౌరవం వచ్చినప్పుడు ఒకరకంగా ఉంటాము, అగౌరవం వచ్చినప్పుడు ఒకరకంగా ఉంటాము. ఇంటిలోనివారు ఎవరైనా చనిపోతే ఒకరకంగా ఉంటాము, పుడితే

2A

ఒకరకంగా ఉంటాము. ఇవి అన్నీ సామాన్య మానవుడిని స్పందించే సూత్రాలు. ఈ ద్వంద్వాలను దాటివెళ్ళు. ఈ ద్వంద్వాలనుండి విడుదలపొందితే ఇంకనీకు జన్మ ఏమిటి?

ఒక శిష్యుడు గురువు వద్ద భగవద్దీక్షనేర్చుకొంటున్నాడు ఒకసారి గురువు గారికి కోపం వచ్చి శిష్యుడిని చివాట్లు పెట్టాడు. మీరు కలిసంగా మాట్లాడారు నేను వెళ్ళిపోతున్నాను అని చెప్పి శిష్యుడు వెళ్ళిపోవటానికి సిద్ధమయ్యాడు. అప్పుడు గురువు శిష్యుడితో నీవు నా దగ్గర గీతను నేర్చుకొంటున్నావు. సమాజంలోనికి వెళ్ళి గీతను చెబుతానంటున్నావు. నేను చిన్నమాట అంటేనే భరించలేకపోతున్నావు, దానిని ఇముడ్చుకోలేకపోతున్నావు, గీతను సమాజంలో కక్కుతావా అన్నాడు. ఈ చిన్నమాటను భరించలేనివాడవు, ఈనిందను భరించలేనివాడవు, ద్వంద్వాలనుండి బయటకు రాలేనివాడవు ఇంకోజీవుడిని ద్వంద్వాలనుండి ఎలా బయటకు తీసుకొనిరాగలవు. ఈ ద్వంద్వాలనుండి బయటకు రాకుండా నీకు ఆత్మజ్ఞానం ఎలా కలుగుతుంది. నేను చెప్పినవిద్యను అర్థం చేసుకోకుండా అక్కడకు వెళ్ళి ఇక్కడకు వెళ్ళి దానిని కక్కుతావా అన్నాడు. ఎవడైతే ఆత్మయందు స్థిరంగా ఉంటున్నాడో వాడికి పనిచేయటం వలన వచ్చే లాభంలేదు, చేయకపోవటం వలన వచ్చే నష్టంలేదు. ఓ అర్జునా! నేను పనిచేసి సాధించేది ఏదీలేదు కాని పనిచేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే కృష్ణుడే పనిచేయలేదు అని జీవకోటిపాడైపోతారు అని పనిచేస్తున్నాను కాని, పనిచేసి నేను సంపాదించేది ఏదీలేదు అని భగవంతుడు చెప్పాడు. జ్ఞానికి కర్తవ్యం అంటూ ఏమీలేదు. ఈ పనిచేయాలి అని జ్ఞాని అనుకోడు. వాడిద్వారా పని జరుగుతూ ఉంటుంది. జ్ఞాని ఈశ్వరునిచేతిలో పనిముట్టగా ఉంటాడు. నిజమైన సాధకుడు ఎలా ఉంటాడు అంటే వచ్చినదానిని చూసి పొంగిపోడు. రానిదాని గురించి బాధపడడు. ఎక్కడికక్కడ తృప్తిపడుతూ ఉంటాడు. అది సాధకుడి లక్షణం. నీవు ఎవరికి ఉద్దేశం కలిగించవద్దు. చేతనయితే వారి ఆలోచనను పెంచు. అరుపులు భక్తికాదు, ఉద్దేశం భక్తికాదు. ఎవరిని ఉద్దేశపరచవద్దు, వారికి సరియైన మార్గాన్ని చూపించు. ఎవరైనా నిన్ను ఉద్దేశపరచినా నీవు ఉద్దేశపడవద్దు. అలా ఉద్దేశపడితే వారు పన్నిన మాయవలలోపడతావు. నీవు వివేకంను విడిచిపెట్టవద్దు, సమత్వమును విడిచిపెట్టవద్దు. నిన్ను చూసి ఎవరైనా ఈర్ష్యపడుతున్నా అది నీవు గుర్తించవద్దు. ఇతరులను ఎవడైతే ఉద్దేశపరచడో, ఇతరులు ఉద్దేశపరచినా ఎవడైతే ఉద్దేశపడడో, ఎవడికైతే ఈర్ష్యలేదో, ఎవడికైతే భయంలేదో, ఎవడైతే రాగద్వేషములు లేకుండా ఉన్నాడో అట్టి భక్తుడు నా హృదయానికి సమీపంలో ఉంటాడు,

వాడు నాకు ప్రియుడు అని భగవంతుడు చెపుతున్నాడు.

నన్నే స్మరించుకో, నాకు ఇష్టమైన పనులే చెయ్యి, నాగురించే మాట్లాడు అని ఇలా ఎన్నో మెట్లు భగవంతుడు చెపుతున్నాడు. ఎక్కడో ఒకచోట మనపిలకవాడు పట్టుకోవటంకోసం ఇలా ఎన్నో చెపుతున్నాడు. ఇలాకాకపోతే అలాచెయ్యి, అలాకాకపోతే ఇలాచెయ్యి అని చెపుతున్నాడు ఎవడుచెపుతాడు మన ప్రేమికుడు తప్ప ఇలా ఎవడుచెపుతాడు. మనమీద పరిమితులులేని ప్రేమఉందికాబట్టి ఏదోరకంగా ఆయనలో ఐక్యంచేసుకోవటంకోసం ఇవి అన్నీ చెపుతున్నాడు. నీవునేను అణగ నిత్యానందమయముగ నిలుచుస్థితి కరుణింపు అరుణాచలా అన్నారు భగవాన్. నీవువేరు, నేనువేరు అని బేదబుద్ధి ఉన్నప్పుడు హృదయంలో ఉన్న ఆనందం నాచేతికి అందదు. అందుచేత నేను అణిగిపోతాను, నీవు కూడా అణిగిపో అప్పుడు అద్వైతానుభవం కలుగుతుంది, హృదయంలో ఉన్న ఆనందం నాచేతికి అందుతుంది.

**నీ కర్తవ్యం నీవు నిర్వహించడమే
భగవంతునికి నిక్కమైన నమస్కారం.
శ్రద్ధాభక్తులతో కర్తవ్య నిర్వహణకంటే
ఉత్తమమైన భగవత్సేవ మరిలేదు.
అట్లే, నీవు ఏది భుజించినా ఆహంకార
వివర్జితుడవై భుజించు. అప్పుడు నీవు
భుజించేది ప్రతీదీ భగవత్ప్రసాదమే
అవుతుంది.**

- భగవాన్ శ్రీ రమణ మహర్షి

ఓం నమోభగవతే శ్రీరమణాయ

రమణభాస్కర

(సద్గురు శ్రీనాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, ఐ. 26-12-01, కాపరం)

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

ఈరోజు గీతాజయంతి. భగవద్భీతకు అంతగొప్పతనం ఎందుకువచ్చింది అంటే భగవంతుడిని ఎలాపూజచేసుకోవాలి, ఎలా స్మరించుకోవాలి అనే విషయము దగ్గర మొదలుపెట్టి మనోనాశనం ఎలాచేసుకోవాలి, మహావెలుగులోనికి ఎలా ప్రవేశించాలి అనే విషయం వరకు ఎన్నో ఉపాయాలు, ఎన్నో సాధనలు క్రమంగా జీవకోటిమీద అపారమైన ప్రేమతో భగవంతుడు బోధించాడు. వేదాలసారం, ఉపనిషత్లసారం భగవద్భీత. ఉపనిషత్తులను ఆవుగాచేసుకొని కృష్ణుడు పాలుపితికి అర్జునుడికి పోసాడు అదే భగవద్భీత. ఆపాలు అర్జునుడుతాగాడు, మన పెద్దలు చాలామంది తాగారు, పాలుఇంకామిగిలి ఉన్నాయి మనంకూడా ఆపాలుతాగవచ్చు, తాగే దీపికఉండాలి, జీర్ణంచేసుకొనే శక్తి మనకు ఉండాలి. మీరు అందరూ నావారే. ఈ ప్రపంచం అంతా ఒకలీల. నా స్వరూపంమీకు తెలిసేవరకూ, చైతన్యంలో మీరు ఐక్యం అయ్యేవరకూ మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టను. మేము మట్టివాళ్ళము అని మీరు అనుకొంటున్నారు మీరు మట్టివాళ్ళకాదు, మీరు ప్రకృతివాళ్ళకాదు, మీరు నావారు అని భగవంతుడు చెపుతున్నాడు. మీ ముక్కులోగాలి తిరుగుతున్నంతవరకు మీరు యజ్ఞ, దాన, తపస్సులను విడిచిపెట్టవద్దు అని భగవంతుడు చెప్పాడు. స్వార్థంలేకుండా మీరు ఏపనిచేసినా అది యజ్ఞంతో సమానము. దానం అంటే కేవలం డబ్బుఇవ్వటం మాత్రమే దానం అనుకోవద్దు, నీవు మాటసహకారంచేసినా అది దానంతో సమానము. దానం ప్రీతితో, ప్రేమతో చేయాలి. పునర్జన్మ కారణములు మనస్సులో ఉన్నాయి. ఆమనస్సును ఎండింపచేయటం తపస్సు. చేప నీటిప్రవాహమునకు ఎదురుకొడుతుంది అలాగే నీవు మనోప్రవాహమునకు ఎదురుకొడు. అప్పుడు మనోమూలంలోనికి వెళతావు. అప్పుడు ఆనందమే ఆనందం, శాంతే శాంతి. మనోమూలంలోనికి వెళితే మనలను మనం పోగొట్టుకొంటామేమో అని చాలామందికి భయం. మనలను మనం పోగొట్టుకోము, మనం ఎవరో మనకు తెలుస్తుంది, భగవంతుడు మనకు

స్వరూపంగా వ్యక్తమవుతాడు.

కామంఅంటే కోరిక. నీమనస్సు ఎక్కడికివెళ్ళివాలతోందో అక్కడ కోరికఉందిఅనిఅర్థం. మనకు అనేకరకాలభయాలు. ఏదో ఆశించిపనిచేస్తాము అది నెరవేరదేమోఅనిభయం. ఏదోపదవి ఆశిస్తాము అదిరాదేమోఅనిభయం. మానవుడికి ఆత్మానుభవం కలిగేవరకూ ఏదోరకమైన భయం వెంటాడుతూఉంటుంది. భయంఎక్కడుంది. భయంమనస్సులోఉంది. మనస్సు నశిస్తే భయంనశిస్తుంది. మనస్సు ఎలానశిస్తుందిఅంటే పూర్ణశరణాగతివలన మనస్సు నశిస్తుంది. మీరు 90 వంతులు శరణాగతిచేసి 10 వంతులు చేయలేదుఅనుకోండి ఆ 10 వంతులు భయం మీకూడా వచ్చేస్తుంది. అందువలన పూర్ణశరణాగతి అవసరం. ఎవరికైనా మీమీద అసూయఉంటే వారు మిమ్మల్ని ఏదోరకంగా విమర్శిస్తూఉంటారు. వారు అసూయపడుతున్నారని తెలిసినా మీరు అసూయపడవద్దు. అసూయపడుతూఉంటే శరణాగతియొక్క వేగం తగ్గిపోతుంది. భగవంతుడు ఒకడు ఉన్నాడు. వాడికి తెలియకుండా ఈసృష్టిలో ఏమీజరగటంలేదుఅని పరిపూర్ణమైన విశ్వాసంఉన్నవాడికి శరణాగతి కుదురుతుంది, విశ్వాసంలేనివాడికి శరణాగతి కుదరదు. మీ విశ్వాసంలో ఎంతవెలితిఉంటే అంతభయం మీకూడా వచ్చేస్తుంది. మోక్షం సంపాదించాలిఅని ఏదో ఆదర్శంపెట్టుకొని మనం ప్రయత్నంచేస్తూఉంటాము. లోకంలో అందరికీ మోక్షం సంపాదించాలిఅని ఉంటుందా? ఉండదు. వారు మిమ్మల్ని విమర్శిస్తూఉంటారు. అప్పుడు కంగారుపడి భగవంతుడిని వదిలివేస్తే మరల వెనుకకు వెళ్ళిపోతారు. కొంతమంది లోకప్రయోజనాలకోసం భగవంతుడిని నమ్ముతారు. కొంతమంది ఎలా ఉంటారుఅంటే నీవు సృష్టించిన ఈలోకం మాకు అక్కరలేదు, నీవే మాకుకావాలి అంటారు. వారు ఉత్తమ భక్తులు.

కాకినాడనుండి వచ్చిన ఒకరు భగవాన్తో ఆశ్రమంలో ఈపాఠపాట్లుఉన్నాయి మీరు వాటిని సవరించాలిఅని చెప్పతాడు. అప్పుడు భగవాన్ అతనితోనీవు ఎక్కడుండి వచ్చావుఅని అడిగారు. నేను కాకినాడనుండి వచ్చానుఅని చెప్పాడు. పాఠపాట్లు సవరించటానికి కాకినాడనుండి అరుణాచలం రావటం ఎందుకు? కాకినాడలో పాఠపాట్లు లేవా అక్కడే పాఠపాట్లు సవరించుకో. ఇంతదూరం రావటం ఎందుకు? నీవు ఏపనిమీద ఇక్కడకు వచ్చావో ఆపనిచూసుకో. ఇక్కడ పాఠపాట్లు గొడవనీకుఎందుకు? దాని అర్థం ఏమిటిఅంటే

మనం ఈభూమిమీదకు ఎందుకువచ్చామో ఆపనిమల్లిపోకూడదు. వచ్చిన పనిమల్లిపోకూడదు. ఆపనినెరవేర్చుకోవటంకోసం నీశరీరాన్ని, మనస్సును, ఇంద్రియాలను వీలైనంతగా ఉపయోగించుకోవాలి. బ్రహ్మీనుభవంపొందటానికి నీశరీరాన్ని, మనస్సును, పరిసరాలను, మహాత్ములను అందరిని ఉపయోగించుకోవాలి. మనకు భక్తిలేదుఅనికాదు, విశ్వాసంలేదుఅనికాదు. ఎంత ఉండాలిఅంతలేదు. పూర్తివిశ్వాసంఉన్నవాడు మాత్రమే భయంనుండి విడుదలపొందుతాడు. రాగము, భయము, కోపము వీటిని విడిచిపెట్టమని భగవంతుడుచెప్పాడు. రాగకారణం ఉన్నప్పటికీ మీరు రాగంలేకుండాఉంటే, భయకారణం ఉన్నప్పటికీ మీరు భయంలేకుండాఉంటే, మీరుకోపం తెచ్చుకొనేకారణం ఉన్నప్పటికీ కోపంలేకుండాఉంటే సడన్ గా భగవంతుని దయమీమీద వర్షిస్తుంది, మీకు అమృతానుభవం కలుగుతుంది. మీఇంటిలోని బంగారాన్ని, విలువైన వస్తువులను ఎలాజాగ్రత్తగా చూసుకొంటున్నారో, వాటిని ఎలా దాచుకొంటున్నారో అలాగ భగవద్గీతలో భగవంతుడు చెప్పిన విషయాలను, వాటిసారాన్ని అంతవిలువగా చూసుకొని మీహృదయంలోదాచుకోండి. భగవద్గీతమీద ప్రేమఉంటే, గౌరవంఉంటే దానిహృదయాన్ని మనకు ఇస్తుంది. గీతలో ప్రతీశ్లోకంలో నేను ఉన్నాను, నీవు భయపడవద్దుఅని ఎక్కడిక్కడ భగవంతుడు మనకు సపోర్టుఇస్తాఉంటాడు. దేహం నిలబడటానికి ఆహారం ఎటువంటిదో, మనజీవుడు బాగుపడటానికి గీతలోశ్లోకాలు అటువంటివి. తిలక్ గారిని చాలాకాలం జైలులోపెట్టారు. మనలను జైలులోపెడితే ఏడుస్తూకూర్చొంటాము. కాని తిలక్ గారు ఏమనుకొన్నారుఅంటే ఇది భగవంతుడు నాకు ఇచ్చిన అవకాశంఅనుకొని భగవద్గీతకు వ్యాఖ్యానంవ్రాసారు. కొంతమంది చెడ్డనుకూడా మంచికి ఉపయోగించుకొంటారు. ఆయన జైలునుకూడా అనుకూలంగా త్రిప్పకొన్నారు. అది పోజిటివ్ తింకింగ్.

నీకు పనిచేయటానికే అధికారంఉంది. నీవు విసుగులేకుండా పనిచెయ్యి, కపటంలేకుండా పనిచెయ్యి. హృదయపూర్వకంగా పనిచెయ్యి. ప్రచారంకోసం పనిచేయవద్దు. మనకు కావలసింది ప్రచారంకాదు, పవిత్రతకావాలి. పవిత్రుడికి ఆత్మజ్ఞానం కలుగుతుంది. మనం పవిత్రులంఅవ్వటానికి జీవితంపొడుగునా కృషిచెయ్యాలి. మానవస్వభావం అత్యంత బలీయమైనది. స్వభావాన్ని మార్చుకోవటం చాలాకష్టం, దానికి ఎంతోపోరాటం అవసరం.

స్వభావాన్ని మార్చుకోవటానికి మనం ప్రయత్నం చేయాలి అదేసాధన. కర్మఫలంమీద నీకు అధికారంలేదు. నీచేతిలోఉన్నపనిని శ్రద్ధగాచెయ్యి. కర్మఫలంవస్తే గర్వపడకు, కర్మఫలం రాకపోతే కృంగిపోకు. గర్వపడటం ఒకవికారం, కృంగిపోవటం ఒకవికారం, రెండూచెడ్డే. ఫలంవచ్చినా రాకపోయినా సమానంగాఉండు. మనంఅనుకొన్న పనిఅయినప్పుడు ఒకలాగ, పనిఅవ్వకపోతే ఒకలాగ ఉండవద్దు. అలాఉంటే అజ్ఞానంలోకూరుకొనిపోతావు. ఫలం ఆశించి కర్మనుచేయవద్దు. కోరికతో ఫలంతెచ్చుకొంటే అది నిన్ను బంధిస్తుంది. బంధంవలన బ్రాంతివస్తుంది. బ్రాంతివలన వేలాది శలీరాలు మోయవలసివస్తుంది. ఫలాపేక్షలేకుండా కర్మనుచేస్తే ఫలంవచ్చినా రాకపోయినా మనస్సు నశిస్తుంది. కర్మఫలాన్ని ఆశించవద్దుఅని చెపుతున్నానుకదా అని మొత్తానికి కర్మను విడిచిపెట్టవద్దు. ముసలమ్మగారిమెడలో గొలుసుగురించి ఆశపడవద్దుఅని చెపుతున్నానుకదాఅని ముసలమ్మగారిని చూడటం మానవద్దు. ఆవిడఇస్తే పుచ్చుకోండి, లేకపోతే లేదు. గొలుసు గురించి ఆశపడవద్దు. ముసలమ్మగారిలో ఉన్న జీవుడుఎవడు? వాడు నావాడు అది మర్చిపోవద్దు అని భగవంతుడు చెపుతున్నాడు. ఆ జీవరూపంలోనేను ఉన్నాను. ఆ జీవుడికి సేవచేస్తే నాఅనుగ్రహాన్ని పొందుతావు.

రాగద్వేషములనుండి ఎవడైతే విడుదలపాందాడో వాడికి ఎటుచూసినా ఆనందమే, ఏలోకానికివెళ్ళినా ఆనందమే. అందువలన రాగద్వేషములమధ్య కూర్చోవద్దు. వాటినుండి విడుదలపాందు. లోపలకువెళ్ళి మనస్సు ఎక్కడనుండి వస్తోందో అక్కడకువెళ్ళి భగవంతుడు నీకు ప్రత్యక్షమయ్యి వెయ్యి జన్మలదాకా నీకు మోక్షం ఇవ్వనుఅంటాడుఅనుకో.

కామాది అరిషడ్వర్గాన్ని ఎలా నిగ్రహించడం? ఈ ఉద్యేగాలు ఎవరివో కనుకో, నీవు ఆత్మస్ఫుడవై ఉండగలిగితే ఆత్మకంటే వేరుగా నీకేబీ కనిపించదు. అప్పుడు నిగ్రహించడమనే ప్రసక్తికే అవకాశం వుండదు.

- భగవాన్ శ్రీ రమణ మహర్షి

వెయ్యిజన్మలవరకురాదా అని కృంగిపోవద్దు. వెయ్యిజన్మల తరువాతఅయినా మోక్షంఇస్తావుకదా ప్రభువాఅని సంతోషిస్తే ఈజన్మలోనే ఇచ్చేస్తాడు. నీ మనస్సు ఎంతవరకు ప్రిపేర్అవుతోందో చూస్తూఉంటాడు. కంగారుపడవద్దు. కొంచంకొంచంగా మంచిచేసుకొంటూవెళ్ళి నీలోఉన్న బలహీనతలు నెమ్మదిగానశిస్తాయి. అప్పుడు భగవంతుని అనుగ్రహానికి పాత్రుడవుఅవుతావు. ఆయన అనుగ్రహానికి పాత్రుడవు అయిన వెంటనే ఆయన స్వరూపాన్ని నీకుఇస్తాడు. ఇదిఅంతా ఒక్కరోజులో చేసాయాలిఅని అనుకోవద్దు. నెమ్మదిగాచేసుకొంటూవెళ్ళి. చేసేపని ధైర్యంగాచెయ్యి, ఆత్మవిశ్వాసంతోచెయ్యి. ఎవరో విమర్శిస్తున్నారని కంగారుపడవద్దు. అది పిరికితనం, నీవు ధైర్యాన్ని విడిచిపెట్టవద్దు, సహనాన్ని విడిచిపెట్టవద్దు. నీవు సహనంగాఉంటే, ధైర్యంగాఉంటే, శాంతిగాఉంటే సమాజంతోకూడా ఆనందంగా ఉండగలవు.

నీమనస్సు ఇప్పుడు విషయాలమీద వాలుతోంది. నెమ్మదిగా ఆ విషయాలనుండి నీమనస్సును మరలించి నాయందు నిలబెట్టుఅని భగవంతుడు చెపుతున్నాడు. ఇతర చింతలులేకుండా ఎవడైతే నన్నే ప్రేమిస్తున్నాడో వాడు అనన్యప్రేమికుడు. వాడు నాకుభక్తుడు. అందరి హృదయాలలో అంతర్యామిగానేనుఉన్నాను. అందరిలోఉన్న నన్ను ఎవడైతే చూస్తున్నాడో వాడు నిజమైన చూపుగలవాడు, మిగిలినవారు దొంగచూపుకలవారు. మనలో అంతర్యామిగాఉన్నభగవంతుడిని వదిలేసి మనలోఉన్న వికారములనుచూస్తూఉంటే వాడు దొంగచూపు కలవాడు. నీవికారం నీవుకాదు. నీతలంపునీవుకాదు. నీమనస్సునీవుకాదు. నీవుచింతించే విషయాలు నీవుకాదు. నీహృదయంలో అంతర్యామిగా ఒకడు ఉన్నాడు. వాడిని చూడటంనేర్చుకో. నిరంతరం నన్నే స్మరించేవారి యోగక్షేమములను నేనుచూస్తానుఅని భగవంతుడుచెపుతున్నాడు. యోగక్షేమాలు అంటే లేనిదిఇస్తాను, ఉన్నదికాపాడుతానుఅని చెప్పటం. కాని ఇక్కడ ఒక ప్రమాదంఉంది ఆయన ఇస్తానుఅన్నాడుకదాఅని యోగక్షేమాలను మనం కోరుకొంటే మరల ప్రకృతిలోనికి వచ్చేస్తాము. ఆయనఇస్తే పుచ్చుకోవచ్చు కాని వాటిని మనం కోరుకొంటే బంధంలోపడతాము. కృష్ణుడికి వెన్నదొంగఅనిపేరు. మన మనస్సును వెన్నలాగ చేసుకొంటే ఆయన దొంగతనంచేసి పట్టుకొనిపోతాడు, ఆయన స్వరూపం మనకుఇస్తాడు. అంటే అప్పుడు మనస్సు పీడపోతుంది. లోపలఉన్నఆనందం మనకు వ్యక్తమవుతుంది.

ఓం నమో భగవతే శ్రీరమణాయ

రమణభాస్కర

సద్గురు శ్రీనాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, ఐ. 25-12-01, కొవ్వూరు

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

షిర్డీబాబాగారు ఎక్కువగా రెండుమాటలు చెప్పేవారు 1. శ్రద్ధ, 2. సహనం. మనం ఆధ్యాత్మికంగా అభివృద్ధిలోనికి రావాలంటే శ్రద్ధ, సహనం చాలా ముఖ్యం. శ్రద్ధ లేకపోతే జీవితంలో ఏదీ సాధించలేము. శ్రద్ధ ఆత్మవిశ్వాసమును పెంచుతుంది. శ్రద్ధవలన చిన్నపనినికూడా సమగ్రంగా చేయగలుగుతాము. శ్రద్ధవలన జ్ఞానంకలుగుతుంది. సహనంవలన హృదయంయొక్క లోతులు పెరుగుతాయి. సహనంఉన్న వ్యక్తిద్వారా సమాజమునకు శాంతి, కాంతి అందుతుంది. సహనంను నెమ్మదిగా ప్రాక్టీసు చేస్తూంటే మనస్సుకు కంట్రోలువస్తుంది. అందువలన శ్రద్ధ, సహనం వీటిని జీవితంపాడుగునా కాపాడుకొంటూ రావాలి. శరీరం భౌతికమైన అగ్నికి ఆహుతిఅవ్వకముందే మన రాగద్వేషములు జ్ఞానాగ్నికి ఆహుతిఅవ్వాలి. ఎవడైతే శరీరంఉండగానే తన అహంవృత్తిని జ్ఞానాగ్నిలో కాల్చి బూడిదచేసుకొన్నాడో వాడికి మాత్రమే బ్రహ్మజ్ఞానం అనుభవంలోనికి వస్తుంది. మనకు ఎంతచదువుఉన్నా ధనంఉన్నా అధికారంఉన్నా ఈశ్వరుడి అనుగ్రహం లేకపోతే మనకు శాంతి, సుఖం, ఆనందంలేదు. ఆయన దయ అవసరం. అందువలన మీరు ఏపనిచేసినా ఈశ్వరుడి ప్రీతికోసం, ఈశ్వరుడిదయను పొందటంకోసం చేయండి. భక్తిపేరుమీద సోమరితనం పెరగకూడదు. ఎంతోకొంత సమాజమునకు సేవచేయటంద్వారా ఈశ్వరుని దయకు పాత్రులవుతాము. కంగారుపడవద్దు, నిదానంగా ముందుకు ప్రయాణంచేయండి. మనం ఎలాపనిచేస్తే, ఎలామాట్లాడితే, మనకు ఎటువంటి తలంపులువస్తే మరల మనం వెనక్కి తిరిగి చూడవలసిన పనిలేదో, మనం దుఃఖపడవలసిన పనిలేదో అలా పనిచేయండి, అలా మాట్లాడండి, అటువంటి తలంపులే మన ట్రైయిన్లోనికి రానివ్వాలి. ఇలా జీవించటంవలన భగవంతుని అనుగ్రహానికి పాత్రులవుతాము.

ఒక గురువుగారి దగ్గరకు ఒక భక్తుడువచ్చి నాకు ఆత్మజ్ఞానం గురించి బోధించండి అని అడిగాడు. అప్పుడు అక్కడ హాలులో పదిమంది కూర్చొని ఉన్నారు. ఎవరూ లేనప్పుడు రా

4A

చెపుతాను అన్నారు గురువుగారు. ఆ భక్తుడు ఒకగంట తర్వాతవెళ్ళి గురువుగారితో అందరూ వెళ్ళిపోయారు. ఆత్మజ్ఞానం గురించి చెప్పటం ప్రారంభించండి అని అడిగాడు. అప్పుడు గురువుగారు ఇక్కడ ఎవరూలేరా అని అడిగారు. ఎవరూలేరు నేను ఒక్కడినే ఉన్నాను అని చెప్పాడు. ఎవరూ లేనప్పుడు కదా నీకు చెపుతానుఅని చెప్పింది, నేను ఉన్నాను అంటున్నావుకదా. ఆ నేనును పోగొట్టుకొనిరా అప్పుడు చెపుతాను అన్నారు గురువుగారు. దానిఅర్థం ఏమిటిఅంటే ఆనేను ఉన్నంతకాలం, దేహాభిమానంఉన్నంతకాలం నీకు ఆత్మవిద్య గురించి చెప్పిన దానిగురించి నీకు తెలియదు, ఆవిద్య నీగుండెకు తాకదు. అందరి హృదయాలలో అంతర్కామిగా ఉన్న భగవంతుడే తన భక్తుడిపట్ల జాలితో, భక్తుని పరిపక్వతనుబట్టి అతనికి బోధించి తరింపచేయటానికి ఒక రూపం ధరించివస్తాడు. ఆయనే గురువు. ఎన్నో సంస్కరణలుచేస్తూఉంటారు. కాని సంస్కరణలవలన మానవుడు దుఃఖంలోనుండి విడుదలపొందలేడు. ఎవడైతే దుఃఖాన్ని దాటివెళ్ళాడో వాడుమాత్రమే ఇతరులను దుఃఖంనుండి విడుదలచేయగలడు. అందువలన మహాత్ముల పాదాలను ఆశ్రయించి, వారిని ఆరాధించటంవలన వారు దుఃఖాన్ని దాటివెళ్ళారు కాబట్టి మనలనుకూడా వారిస్థాయికి మోసుకొనిపోతారు. కొంతమంది బాబాగారిని ఆశ్రయించవచ్చు, కొంతమంది భగవాన్ను ఆశ్రయించవచ్చు, కొంతమంది రామకృష్ణుడిని ఆశ్రయించవచ్చు. మనం ఏ పడవలో ప్రయాణం చేసినా నదినిదాటాలి. అలాగే మనం ఏ మహాత్ముడిని ఆశ్రయించిన ఈ దుఃఖసముద్రాన్ని దాటాలి. అదిముఖ్యం. జననమరణ ప్రవాహమునుండి విడుదలపొందటానికి ఎవడైతే మనకు సహాయసహకారములు అందిస్తున్నాడో వాడేగురువు. మనకు కావలసింది ప్రచారంకాదు, పవిత్రతకావాలి అది మర్చిపోవద్దు. చివరి శ్వాసవరకూ మనం పవిత్రులం అవ్వటానికి ప్రయత్నంచేస్తూనేఉండాలి. ప్రచారంవలన ఎవరికీ జ్ఞానంరాదు. పవిత్రతవలన జ్ఞానం కలుగుతుంది. ఆధ్యాత్మిక జీవితంలో పవిత్రత చాలాముఖ్యం. మనమనస్సు ప్రచారంమీదకు వెళుతూఉంటే పవిత్రత సాధించాలనే బుద్ధిపోతుంది. మీరు ఎంతచదువుకొని ఎన్ని డాక్టరేట్లు పుచ్చుకొన్నా, ఎంతపాండిత్యం సంపాదించినా మనస్సులో వికారములులేని స్థితిని పొందటం, రణోగుణం, తమోగుణాలను అతిక్రమించటం, ప్రకృతి గుణాలనుదాటి ప్రకృతిలేని స్థితిని పొందటం చాలాకష్టం. దానికి నీతెలివితేటలు సరిపోవు, నీసాధనసరిపోవు. ఈశ్వరానుగ్రహం లేకుండా వీటిని అతిక్రమించటం అసాధ్యం, దుస్సాధ్యంఅని చెప్పారు. స్వర్గరాజ్యం ఎక్కడోలేదు, నీహృదయంలోనేఉందిఅని జీసెస్చెప్పారు. సాత్వికులు ధన్యులువారు స్వతంత్రించుకొందురు.

సత్యగుణం పెంచుకొంటే నీకు శాంతికలుగుతుంది, స్వేచ్ఛవస్తుంది. ప్రేమలేకుండా ఒకమనిషి ఇంకో మనిషిని అర్థంచేసుకోలేడు. ప్రేమలేని వ్యక్తికి హృదయంలోఉన్న ఈశ్వరుడుకూడా ఎరుకపడడు ఎందుచేతనంటే ఆయన ప్రేమస్వరూపుడు.

మనం అందరము దేహానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి పొరపాటు చేస్తున్నాము. ఈ దేహమే ఆత్మ, ఈ దేహమే సర్వస్వం అనుకొంటున్నాము. ఇంక మనకు లోచూపు ఎలా కలుగుతుంది. 24 గంటలు దేహాభిమానంతో కాలిపోయేవాడికి ఆత్మజ్ఞానం ఎలా కలుగుతుంది. ఈ దేహానికి ఆత్మకు ఎట్టి సంబంధంలేదు అని దృఢమైన నిర్ణయం ముందు మనకు రావాలి. మన ఇంద్రియాలను, మనస్సును, దేహాన్ని భగవంతుడు మనకు ఇచ్చిన అన్ని అవకాశములను భగవదనుభవం పొందటానికి ఉపయోగించుకోవాలి. మనం కొంచెంకొంచెంగా మంచిని ఆచరిస్తూఉంటే ఆ మంచి తనమే మనలో వికాసాన్ని తీసుకొనివస్తుంది. మంచి తనమే జ్ఞానం అన్నాడు సోక్రటీస్. ఇప్పుడు నేను అనేటప్పటికి నీమనస్సు, నీదేహం ఎలా స్ఫులిస్తున్నామో అలాగే నేను అనేసరికి నీ హృదయంలోఉన్న చావులేని వస్తువు, బ్రహ్మం నీకు స్ఫులించాలి. అది నీ కడసారి జన్మ. ఆస్థితికి చేరటానికి, ఆస్థుల్ని నీకు రావటానికి భగవంతుడు ఇచ్చిన అవకాశములను మేర్పాటు చేసుకోవాలి. భగవంతుడు మన హృదయంలోనే ఉన్నాడు కాని మనకు తెలియటంలేదు. భగవంతుడు నీలోపలే ఉన్నాడని మనకు బోధించి ఆయనతో అనుసంధానాన్ని కలుగజేసేవాడే గురువు. బాబా మాట్లాడే ప్రతీమాట దేవునితో సమానము కారణము ఏమిటి అంటే అది ఎవరో అహంకారాన్ని సంతృప్తిపరచటానికి చెప్పినమాటలు కాదు, ఎక్కడో హృదయాంతరాళములనుండి వస్తాయి. మన ఇంటికి చుట్టాలు వస్తే అవసరం లేకపోయినా ఎక్కువగా మాట్లాడతాము లేకపోతే వారి అహంకారం సంతృప్తిపడదు. మనం చేసేపని ఏమిటి అంటే ఒకరి అహంకారమును ఇంకొకరు సంతృప్తిపరచుకొంటూఉంటాము. ఈలోపు మరణం వస్తుంది, ఈశరీరాన్ని తీసుకొని వెళ్ళి న్నశానంలోపడేస్తారు, ఎక్కడో ఒకచోట పడేయాలికదా. అలాగని శరీరాన్ని నెగ్గెట్ చేయమనికాదు దానికి ఎంతవరకు విలువ ఇవ్వాలో అంతే ఇవ్వాలిగాని ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత శరీరానికి ఇవ్వకూడదు. ఆకలివేస్తే అన్నంతిను, రోగం వస్తే మందులు వేసుకో అంతేగాని 24 గంటలు దేహంగురించే ఆలోచిస్తూఉంటే నీకు ఆత్మజ్ఞానం ఎలా కలుగుతుంది. బాబా గుడిలోనే ఉన్నారు మనలోలేరు అనుకోవద్దు. ఆయన మనలోకూడా ఉన్నారు. మనలోఉండి

మనలోపల ఉన్న బలహీనతలను, వాసనలను మనకు తెలియజేసి, వాటిని తొలగించుకోవాలనే బుద్ధిని కలుగజేసి, వాటిని తొలగించుకోనే శక్తిని నీకు ఇచ్చి వాటినుండి నిన్ను విడుదల చేస్తాడు లేకపోతే ఈ ప్రకృతిగుణాలనుండి విడుదలపొందటం అసాధ్యం. మనకు శత్రువులు లోపలే ఉన్నారు, బయట శత్రువులేరు. కోరిక, కోపం ఇవే మన శత్రువులు. ఈలోపల ఉన్న శత్రువులను వదిలేసి బయట శత్రువులమీద ఎలా పగ తీర్చుకొందాం, వారిమీద ఎలా కక్ష తీర్చుకొందాం, వాడిని ఎలా అవమానంచేద్దాము అని చూస్తూఉంటాము ఎందుచేతనంటే మన శత్రువులు మనలోపలే ఉన్నారని మనం మర్చిపోయాము. నీ మనస్సుకు అంతర్దృష్టిని కలుగజేసి నీ శత్రువులు ఎవరో నీకు తెలియజేసి వాటినుండి నిన్ను విడుదల చేసేవాడే గురువు. అహంకారమును సంతృప్తిపరచటంకోసం జీవించేవారికి చీకటిలోకాలు వస్తాయి. ఈశ్వరుడిని సంతృప్తిపరచటంకోసం జీవించేవారికి మోక్షం వస్తుంది. అందుచేత దైనందిన జీవితంలో మనం ఎలా జీవిస్తున్నాము ఈశ్వరుడి ప్రీతికోసం పనిచేస్తూ జీవిస్తున్నామా లేక

**ఆత్మ ఆనంద స్వరూపం, ప్రేమ స్వరూపం.
ఆత్మ ప్రేమను బట్టి సమస్తమూ
త్రియమౌతున్నది. ప్రేమ ఆత్మకంటే
వేరుకాదు. విషయప్రేమ తక్కువ తరగతి
ప్రేమ. ఇక ఆత్మ అనేది కేవలం ప్రేమయే.
మరొకరకంగా చెప్పితే భగవంతుడు
ప్రేమ స్వరూపుడు అన్నా అదే.**

- భగవాన్ శ్రీ రమణ మహర్షి

అహంకారమును తృప్తిపరచటంకోసం జీవిస్తున్నామా అని ఎవరికివారు పరిశీలన చేసుకోవాలి. శవబుద్ధినుండి విడుదలపాంది శివబుద్ధిని పొందటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అదేసాధన.

మాకు అశాంతిగా ఉంది, దుఃఖం వస్తోంది అని చాలామంది అంటారు. దానికి కారణం వైరాగ్యం లేకపోవటం. మనిషికి ఎంతో కొంత వైరాగ్యం ఉండాలి. వైరాగ్యం లేకపోవటం వలన ప్రతీచిన్నవిషయానికీ రియాక్టు అవుతారు. మనం బాగుపడాలి అంటే యాక్షన్ పెంచుకోవాలి, రియాక్షన్ తగ్గించుకోవాలి. మా అత్తగారు కారణం లేకుండా నన్ను తిడుతోంది అని ఒకకోడలు భగవాన్ తో చెప్పటం. మీ అత్తగారు ఎవరిని తిడుతున్నారు. దేహమునేను అనేబుద్ధి నీకు ఉంది కదా దానిని తిడుతోంది. దేహమునేను అనేబుద్ధిని నీవు పోగొట్టుకోవాలి. నీవు దానిని పోగొట్టుకోలేకపోతున్నావు మీ అత్తగారు దానిని పోగొట్టుకోవటానికి నీకు సహాయం చేస్తున్నారు అది కూడా సాధనే అన్నారు భగవాన్. ఏది పోగొట్టుకోవాలో ముందు నీకు తెలియాలి. ఎవరైనా తిడుతూ ఉంటే కంగారు పడేది నీదేహం కాదు, దేహమునేను అనేబుద్ధికి కంగారు వస్తోంది, అసలు నీవు తొలగించుకోవలసింది దానినే. అది ముందు నీకు అర్థం కావాలి. దైనందిన జీవితంలో మీరు చేసే ప్రతీపని, మాట్లాడే ప్రతీమాట గురువు అనుగ్రహం పొందటానికి సహకరించేదిగా ఉండాలి. గురువు అనుగ్రహంలో పడితే మీ పని పూర్తి అయిపోతుంది. ట్రైనులో బెర్తు రిజర్వు చేసుకొంటే ఒకేసారి రెండు పనులు అయిపోతాయి. నిద్ర అయిపోతుంది, గమ్యానికి వెళ్లిపోతాము. అలాగే గురువు అనుగ్రహం పొందినవాడికి ఈ దేహయాత్ర సుఖంగా, శాంతిగా వెళ్లిపోతుంది, వాడు పొందవలసింది ఏదో పొందుతాడు. సాధనపేరుమీద వాడికి సఫలింగ్ ఉండదు. బెర్తు రిజర్వు చేసుకొన్నవాడికి ప్రయాణబడలికలేకుండా ప్రయాణం సాగిపోతుంది. ఎన్ని స్టేషన్లు మారినా వాడికి తెలియదు. ఒకవేళ ఇంజను ఎక్కడయినా చెడిపోయినా, ఇంజను మారుస్తారు. వాటిగొడవ ఏమీ వాడికి అక్కరలేదు, శుభ్రంగా నిద్రపోతాడు. అలాగే గురువు అనుగ్రహంలో పడినవాడు ఏకష్టం లేకుండా బ్రహ్మానుభవం పొందుతాడు. ఒకవేళ నీవు తప్పించుకోవాలి అనుకొన్నా ఆయన అనుగ్రహం నుండి తప్పించుకోలేవు, బ్రహ్మానుభవం కలిగేవరకూ నిన్ను విడిచిపెట్టడు. గురువుకు మీ పాపగడ్డలు అక్కరలేదు, మీరు బాగుపడటం ముఖ్యం. ఒకేసారి మీతో ప్రేమగా మాట్లాడతాడు, ఒకేసారి ఎదురుగా ఉన్నా మీతో మాట్లాడడు. ఎక్కడో దూరంగా ఉన్న ఇతరులను పలకరిస్తాడు. వారితో ఆప్యాయంగా మాట్లాడతాడు మీ వంకకూడా చూడడు.

అప్పుడు ఇదేమి గురువు అని మీకు కోపం వస్తుంది. మీలోపల ఉన్న కోపం మీకు తెలియపర్చటానికి ఇటువంటి చిట్కాలు ఎన్నో గురువు చేస్తూ ఉంటాడు. ఒకేసారి ప్రేమగా మాట్లాడతాడు. ఒకేసారి కఠినంగా మాట్లాడతాడు ఎందుకు అలా మాట్లాడుతున్నాడో ఆయనకు తెలియాలిగాని మనకు తెలియదు. గురువు బాహ్యంగా ఒకరితో కఠినంగా మాట్లాడినా, ఒకరితో నెమ్మదిగా మాట్లాడినా లోపల హృదయంలో అందరిపట్ల సమానంగా ఉంటాడు, ఏమీ బేధం ఉండదు. నీతో ఎలా మాట్లాడితే నీవు బాగుపడతావో అది గురువు చూసుకొంటా ఉంటాడు. గురువు ఆగ్రహం కూడా అనుగ్రహమే అని గ్రహించినవారు ధన్యులు.

నేను అది చేసాను, నేను ఇది చేసాను అని అస్తమాను వాటిని మోసుకొని తిరగవద్దు. అలా అనుకోవటం వలన అజ్ఞానం పెరుగుతుంది, మరణానంతరం చీకటిలోకాలు మిగులుతాయి. నీవు చేసినది మర్చిపో. మీకు కష్టాలు ఎక్కువగా వస్తున్నాయి అని కంగారు పడవద్దు. సహనం విడిచిపెట్టవద్దు. ఇప్పుడు మీకు ఉన్న సహనం కంటే ఇంకా సహనం పెంచుకోవాలి కాని ఉన్న సహనాన్ని విడిచిపెట్టవద్దు. ఎవరిని గురువుగా ఎన్నుకోమంటారు అంటే ఎవరి సమక్షంలో నీ మనస్సును నీవు మర్చిపోతున్నావో, ఎవరి సమక్షంలో ఆనందంలో, శాంతిలో ఊగిసలాడుతున్నావో వారిని నీ గురువుగా తీసుకోవాలి చెప్పారు. బాబా ఎంత నిరహంకారో ఉదాహరణకు చెప్పాను. నేను ఎంతో గొప్పవాడిని అని మీరు అనుకొంటున్నారు మీరు విస్మయిస్తున్న మలంలో పురుగులు ఉంటాయి అందులో ఒక పురుగుతో సమానం నేను అని బాబా చెప్పారు. అహంకారం ఉన్నవాడు ఎవడైనా ఈమాట చెప్పగలడా? ఈమాట అన్నాడని మనం ఆయనను పూజించటం మానివేస్తున్నామా? లేదు. ఒకటి మనం అర్థం చేసుకోవాలి ఆ మనిషికి అర్హత ఉంటే, ఆ మనిషికి చైతన్యస్థాయి ఉంటే వాడు పూజంపబడతాడు మనకు ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా. అది భగవంతుడి చట్టం, ఈశ్వరుడి ప్రణాళిక. మనకు కావలసింది పుస్తకజ్ఞానం కాదు, బ్రహ్మాంజ్ఞానం కావాలి. దేహవాసనలోనుండి, లోకవాసనలోనుండి, శాస్త్రవాసనలోనుండి మనలను విడుదల చేసేవాడే నిజమైన గురువు.

5A

సద్గురు శ్రీనాన్నగారి అనుగ్రహ భాషణములు

23-01-02 To 28-01-02 క్యాంప్

31-01-02 గురు మహిళా మండలివద్ద, నర్సాపురం

03-02-02 ఆది లక్కవరం, తూ.గో.జిల్లా (మల్కీపురం వద్ద)

07-02-02 గురు చిలకలపూడి (బందరు) రంగనాథస్వామి గుడి

08-02-02 To 15-02-02 అరుణాచలం క్యాంప్

కాశిపాడు గ్రామంలో శ్రీరామ భక్త సమాజ స్వర్ణోత్సవములు

ది. 16-01-2002న గణపవరం మండలం కాశిపాడు గ్రామంలో టి.టి.డి. వారి ఆధ్వర్యంలో శ్రీ రామభక్త సమాజ స్వర్ణోత్సవముల సందర్భముగ సంకీర్తనాచార్య కీ.శే. శ్రీ వేగిరాజు వెంకట రామరాజుగారి కాంశ్య విగ్రహాన్ని సద్గురు శ్రీనాన్నగారు ఆవిష్కరించినారు. ఈ

కార్యక్రమమునకు తాడేపల్లిగూడెం శాసనసభ్యులు శ్రీ యర్రా నారాయణ స్వామిగారు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసి ప్రసంగించినారు. అనంతరం జరిగిన సభలో శ్రీనాన్నగారు రామరాజుగారియొక్క భక్తిని, రామనామయొక్క ప్రాముఖ్యతను చెప్పినారు. నిరంతరము రామనామం స్మరించుటవలన మనస్సు శుద్ధి అవుతుందని దానిద్వారా మానసిక ఆరోగ్యము చేకూరుతుందని శ్రీనాన్నగారు వివరించి చెప్పినారు. సభకు విచ్చేసిన భక్తుల కోరికపై స్వర్ణీయ వేగిరాజు వెంకట రామరాజుగారికి “సంకీర్తనా చక్రవర్తి” బిరుదును శ్రీనాన్నగారు యిచ్చినారు.

సంకీర్తనాచార్య కీ.శే. శ్రీ వేగిరాజు వెంకట రామరాజుగారి కాంశ్య విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న సద్గురు శ్రీ నాన్నగారు

అదేరోజున మధ్యాహ్నం గం||2-00 లకు సద్గురు శ్రీనాన్నగారు శివాలయ ప్రాంగణంలో ఏర్పాటుచేసిన సభలో ఆధ్యాత్మిక శాంతిని గూర్చి ప్రవచించినారు.

జిన్నూరులో రాష్ట్రస్థాయి మినీ వాలీబాల్ పోటీలు

శ్రీ చెరుకూరి బుద్ధరాజుగారి సన్మానం

శ్రీ కొక్కిరిగడ్డ జయరాజుగారి సన్మానం

విజయం సాధించిన పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా జట్టు

విజయం సాధించిన శ్రీకాకుళం జట్టు

జిన్నూరులో శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణరాజు జిల్లా పరిషత్ హైస్కూలు గ్రాండులో 2002 జనవరి 12,13,14,15 తేదీలలో రాష్ట్రస్థాయి మినీ వాలీబాల్ పోటీలు జరిగినాయి. ఈ పోటీలు జిన్నూరు హైస్కూలు పూర్వ విద్యార్థి సంఘమువారిచే నిర్వహింపబడినవి.

ఈ పోటీలలో బాలుర విభాగంలో శ్రీకాకుళం జట్టు, బాలికల విభాగంలో పశ్చిమగోదావరి జిల్లా జట్టు విజయం సాధించినవి.

ముగింపు సభలో సద్గురు శ్రీ నాన్నగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ టెన్నిస్ వెటరన్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షులైన శ్రీ చెరుకూరి బుద్ధరాజుగారి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ శ్రీ కొక్కిరిగడ్డ జయరాజుగారి ఘనంగా సన్మానించినారు.

సద్గురు శ్రీ నాన్నగారు మాట్లాడుతూ ఈ క్రీడాపోటీలు మనస్సు నిర్మలత్వానికి, చెడు వ్యసనాల జోలికి పోకుండా కాపాడటానికి, బాలబాలికలు చిన్న వయస్సునుండి క్రీడాశక్తిని పెంపొందించుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుందని అన్నారు.